Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNE ODVJETNICE
JULIANE KOKOTT
od 21. studenoga 2018.[1]

Predmet C-558/17 P

OZ
protiv

Europske investicijske banke (EIB)

„Žalba – Javna služba – Osoblje EIB-a – Spolno uznemiravanje – Pritužba – Istraga koja je provedena u okviru programa ‚Dignity at work' – Odbijanje pritužbe – Zahtjev za poništenje odluke predsjednika EIB-a o odbijanju pritužbe – Zahtjev za naknadu štete prouzročene ponašanjem EIB-a"

I. Uvod

1. Institucije, tijela, uredi i agencije Europske unije dužni su zaštititi svoje osoblje od svih oblika zastrašivanja i uznemiravanja na radnom mjestu. U tu svrhu, Europska investicijska banka (u daljnjem tekstu: EIB) donijela je unutarnji propis nazvan „Politika u području dostojanstva na radnom mjestu".

2. U ovom slučaju, žaliteljica je podnijela „pritužbu" EIB-u na temelju tog propisa zbog spolnog uznemiravanja koje tvrdi da je trpjela od strane svojeg nadređenog od 2011. do promjene dužnosti tijekom 2012. Prema mišljenju žaliteljice, unutarnji istražni postupak koji je pokrenut nakon podnošenja njezine pritužbe bio je zahvaćen s nekoliko pogrešaka koje su u konačnici dovele do odbijanja njezine pritužbe.

3. Osim povrede njezinih postupovnih prava, žaliteljica se osobito poziva na nezakonitost uzimanja u obzir elemenata koji se odnose na njezin privatni život samo u svrhu dovođenja u pitanje njezine vjerodostojnosti.

4. Poteškoća dokazivanja uznemiravanja svojstvena je prirodi i načinu djelovanja te vrste ponašanja. Upravna odluka čiji je cilj utvrditi istinitost tvrdnji o uznemiravanju, koja se donosi nakon istražnog postupka, stoga će se uvijek temeljiti, barem u određenoj mjeri, na mišljenjima ili ocjenama koje se odnose na aspekte privatnog života dotičnih osoba. U tim je uvjetima poštovanje postupovnih pravila kojima se uređuje postupak odlučivanja od osobite važnosti.

5. U okviru ove žalbe Sud ima priliku prvi put razmotriti pitanje koje postupovne zahtjeve treba ispunjavati upravni postupak istrage zbog uznemiravanja. Stoga se u ovom predmetu postavlja pitanje osnovanosti ustaljene sudske prakse Službeničkog suda i Općeg suda, prema kojoj se, u okviru pritužbe zbog uznemiravanja, postupovna prava koja treba priznati osobi optuženoj za uznemiravanje razlikuju od mnogo užih prava koja ima podnositelj pritužbe koji smatra da je žrtva uznemiravanja[2].

1 Izvorni jezik: francuski

2 Vidjeti osobito presude Službeničkog suda od 16. svibnja 2012., Skareby/Komisija (F-42/10, EU:F:2012:64, t. 46. do 48.), od 23. listopada 2013., BQ/Revizorski sud (F-39/12, EU:F:2013:158, t. 72.) i od 16. prosinca 2015., De Loecker/EEAS (F-34/15, EU:F:2015:153, t. 43.), kao i presudu Općeg suda od 23. rujna 2015., Cerafogli/ESB (T-114/13 P, EU:T:2015:678, t. 40.).

II. Pravni okvir

A. Pravilnik o osoblju za dužnosnike Europske unije

6. Člankom 24. prvim stavkom Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije, kako je izmijenjen Uredbom (EU, Euratom) br. 1023/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o izmjeni Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije i Uvjeta zaposlenja ostalih službenika Europske unije (u daljnjem tekstu: Pravilnik o osoblju) [3], propisuje se:

„Unija pomaže svakom dužnosniku, posebno u postupcima protiv počinitelja prijetnji, uvreda, klevete i širenja klevete te svih vrsta napada usmjerenih na osobu ili imovinu dužnosnika ili člana njegove obitelji zbog njegova položaja ili poslova."

B. Pravilnik o osoblju EIB-a

7. U članku 41. Pravilnika o osoblju EIB-a, koji je 20. travnja 1960. donijelo Upravno vijeće EIB-a, predviđa se, u verziji koja je izmijenjena odlukom Upravnog vijeća EIB-a od 4. lipnja 2013., koja je stupila na snagu 1. srpnja 2013.:

„Sve vrste pojedinačnih sporova između Banke i članova njezina osoblja iznose se pred Sud Europske unije. Svaki postupak člana osoblja protiv Bankine mjere kojom mu se može nanijeti šteta treba pokrenuti u roku od tri mjeseca.

Osim tužbe pred Sudom […] i prije njezina podnošenja, sporovi, osim onih nastalih u pogledu mjera predviđenih člankom 38., podliježu postupku mirnog rješavanja pred Bankinim povjerenstvom za mirenje.

Zahtjev za mirenje treba podnijeti u roku od tri mjeseca [od] nastanka činjenica ili priopćenja mjera koje su predmet spora. […]".

C. Politika EIB-a u području poštovanja osobnog dostojanstva na radnom mjestu

8. Propisom EIB-a o politici u području poštovanja osobnog dostojanstva na radnom mjestu (u daljnjem tekstu: Politika dostojanstva na radnom mjestu), koji je EIB donio 18. studenoga 2003. [4], predviđa se:

„Istražni postupak

[…]

Istražni postupak mora sadržavati sljedeće odredbe:

[…]

– formirat će se istražni odbor sastavljen od troje neovisnih članova […]

– istražni odbor provodi određeni broj saslušanja kako bi se odvojeno saslušale obje stranke i eventualni svjedoci, te bilo koja druga osoba koju odbor želi ispitati,

3 SL 2013., L 287, str. 15.

4 Ako nisam pogriješila, taj dokument, koji je EIB na zahtjev tajništva Suda dostavio na francuskom jeziku, nije objavljen i dostupan je samo interno.

– obje stranke imaju pravo biti saslušane pred istražnim odborom,

– obje stranke imaju pravo na zastupnika ili pratnju,

– saslušanja i odlučivanje istražnog odbora rezultiraju preporukom koja se podnosi predsjedniku,

– predsjednik donosi odluku o mjeri koju treba poduzeti.

Zadaća i sastav istražnog odbora

Zadaća odbora sastoji se u pružanju strukture koja jamči provođenje objektivne i neovisne istrage o jednom ili više incidenata te ima za rezultat donošenje preporuke koja se upućuje predsjedniku radi donošenja odluke.

[…]

Postupak

[…]

2. Glavni direktor uprave za ljudske resurse, uz suglasnost predstavnika osoblja, predlaže predsjedniku sastav odbora i određuje datum početka istrage, najkasnije 30 kalendarskih dana od primitka pritužbe.

3. Glavni direktor uprave za ljudske resurse bez odlaganja će potvrditi primitak podneska dotičnog službenika, potvrđujući pokretanje istražnog postupka […]

4. Nakon zaprimanja podneska podnositelja pritužbe, glavni direktor uprave za ljudske resurse će

   […]

   d. navesti da će istraga započeti u roku od 30 kalendarskih dana od službenog podnošenja pritužbe glavnom direktoru uprave za ljudske resurse te da će obje stranke biti obaviještene o danu, satu i mjestu njihova pojedinačnog saslušanja, o pravu na zastupnika ili pratnju i o sastavu odbora.

   […]

Saslušanje

Cilj saslušanja je točno utvrditi što se dogodilo te prikupiti činjenice koje će omogućiti sastavljanje preporuke s obrazloženjem. Stranke nemaju pravo provoditi protuispitivanje jer se saslušavaju odvojeno. Stranke nisu dužne ponavljati detalje koji su za njih bolni i neugodni, ako to nije apsolutno nužno. Sve stranke uključene u istragu i saslušanja, uključujući asistente i svjedoke, podsjetit će se da su vezani obvezom povjerljivosti.

[…] Odbor ima mogućnost odabrati bilo koji postupak smatra svrsishodnim. Saslušanje se u pravilu odvija u obliku niza odvojenih razgovora, provedenih sljedećim redoslijedom:

– najprije podnositelj pritužbe

– svjedoci koje je eventualno spomenuo podnositelj pritužbe

– navodni počinitelj uznemiravanja

– svjedoci koje je eventualno spomenuo navodni počinitelj uznemiravanja

– ako odbor to smatra potrebnim, obje stranke mogu se pozvati na nova odvojena saslušanja.

U slučaju potrebe odbor također može ponovno ispitati uključene osobe i eventualno pozvati druge članove osoblja odnosno zatražiti informacije ili preslike isprava ako kolektivno smatra da je to opravdano i korisno. U slučaju sumnje predsjednik odlučuje u zadnjem stupnju o pitanjima vezanima uz pristup spisima, podacima ili drugim istražnim metodama, nakon što se eventualno savjetuje s povjerenikom za zaštitu osobnih podataka. Odbor će podnositelja pritužbe obavijestiti o dodatnim istražnim radnjama.

Rezultat istrage

Nakon što sasluša sve stranke i provede sve druge odgovarajuće istražne radnje, odbor bi trebao biti u mogućnosti odlučivati i predložiti obrazloženu preporuku. On nema ovlast donošenja odluke.

Odbor može preporučiti da se

– predmet zatvori ako su obje stranke imale mogućnost pojasniti svoj slučaj, a pronađeno je buduće rješenje koje je prihvatljivo za obje stranke,

– predmet ne smatra zastrašivanjem ili uznemiravanjem već kao radni konflikt koji zahtijeva detaljnije ispitivanje ili nadzor,

– pritužba odbije,

– moraju poduzeti odgovarajuće mjere kad odbor dokaže da je pritužba neosnovana i zlonamjerna,

– pokrene stegovni postupak.

Odbor u roku od pet dana od završetka istrage donosi pisanu preporuku i dostavlja je predsjedniku radi donošenja odluke.

Odluka predsjednika

[…]

Najkasnije u roku od pet radnih dana od slanja preporuke odbora predsjedniku obije će se stanke pisanim putem obavijestiti o obrazloženoj odluci predsjednika uz koju mora biti priložena preporuka odbora.”

III. Okolnosti spora i postupak pred Općim sudom

9. Žaliteljicu OZ 1. prosinca 2008. zaposlio je EIB, u kojem je od kraja 2009. radila u upravi u kojoj je M. F. izvršavao dužnost koordinatora osoblja. U rujnu 2012. žaliteljica je promijenila radno mjesto. U siječnju 2014. žaliteljica je obavijestila svojeg načelnika odjela da je ta promjena radnog mjesta povezana sa spolnim uznemiravanjem od strane M. F.-a. koje je navodno trpjela od 2011.

10. Žaliteljica je 20. svibnja 2015. podnijela pritužbu glavnom direktoru uprave za kadrovske poslove EIB-a u kojoj je tvrdila da je žrtva spolnog uznemiravanja od strane M. F.-a.

11. Glavni direktor uprave za kadrovske poslove 18. lipnja 2015. obavijestio je žaliteljicu da je po njezinoj pritužbi pokrenut formalni istražni postupak (u daljnjem tekstu: istražni postupak) na temelju unutarnjeg propisa o Politici dostojanstva na radnom mjestu.

12. Istražni odbor službeno je imenovan 26. lipnja 2015. i žaliteljica je obaviještena o tome da će se saslušanja održati sljedećeg 20. srpnja.

13. Istražni odbor podnio je 17. rujna 2015. svoje izvješće predsjedniku EIB-a (u daljnjem tekstu: izvješće istražnog odbora).

14. U svojem izvješću odbor je iznio rezultate svoje istrage na sljedeći način: Žaliteljičine tvrdnje nisu se mogle potvrditi jer ne postoje svjedoci koji su prisustvovali navodnim radnjama. Suprotno tomu, svi su se svjedoci složili da je postojao razlog za zabrinutost za žaliteljičino zdravlje. Doživjela je traumatičan prekid s bivšim partnerom i nakon toga je puno izgubila na tjelesnoj težini. Žaliteljica je uostalom bila nestrpljiva napredovati u karijeri i bila je manipulativna što može izazvati ozbiljne probleme u životima drugih osoba. Također je teško prihvaćala bilo kakvu kritiku. Naposljetku, odbor je preporučio žaliteljici da nauči bolje raditi u timu i stekne pozitivan stav.

15. Predsjednik EIB-a 16. listopada 2015. odlučio je odbiti pritužbu koju je podnijela žaliteljica, pri čemu je svoju odluku temeljio na preporukama istražnog odbora (u daljnjem tekstu: odluka predsjednika EIB-a), s obzirom na to da je izvješće istražnog odbora bilo priloženo navedenoj odluci.

16. Nakon odluke svojeg predsjednika, EIB je od istražnog odbora još tražio pojašnjenja radi mogućeg pokretanja stegovnog postupka, a odbor je svoja konačna očitovanja podnio 12. siječnja 2016. Nadalje, žaliteljica je podnijela zahtjev za mirenje na temelju članka 41. Pravilnika o osoblju EIB-a.

17. Predsjednik EIB-a utvrdio je 29. lipnja 2016., u skladu sa zaključcima povjerenstva za mirenje od 22. travnja 2016., da postupak mirenja nije bio uspješan.

18. Žaliteljica je 22. srpnja 2016. podnijela tužbu pred Općim sudom, među ostalim, radi poništenja odluke predsjednika EIB-a, kao i izvješća istražnog odbora te radi toga da se EIB-u naloži da joj isplati iznos od 20 000 eura kao naknadu neimovinske štete koju je pretrpjela te iznos od 977 eura (uključujući PDV) i pokriće od 5850 eura za plaćanje liječničkih troškova nastalih uslijed navedene štete.

19. U prilog svojoj tužbi u prvom stupnju žaliteljica je u biti navela dva tužbena razloga. Prvi tužbeni razlog temeljio se na povredi pravila istražnog postupka, kao i žaliteljičinih postupovnih prava na temelju članka 6. Europske konvencije o ljudskim pravima (u daljnjem tekstu: EKLJP) i članka 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja) zbog toga što se nije poštovalo nekoliko faza istražnog postupka. Drugi tužbeni razlog temeljio se na povredi članka 8. EKLJP-a, kao i članka 7. Povelje zbog toga što izvješće istražnog odbora, kao i odluka predsjednika EIB-a sadržavaju elemente opravdanja koji se odnose na žaliteljičin privatni život, osobito u pogledu njezina psihičkog zdravlja, koji nisu bili relevantni za predmet istrage. Žaliteljica je smatrala da se tim nezakonitostima može opravdati poništenje odluke predsjednika EIB-a, kao i utvrđivanje izvanugovorne odgovornosti EIB-a.

20. U svojoj presudi od 13. srpnja 2017. (u daljnjem tekstu: pobijana presuda)[5], Opći sud najprije je odbio žaliteljičin zahtjev za naknadu štete u cijelosti, pri čemu je smatrao da nijedan od prigovora koje je žaliteljica iznijela nije upućivao na nezakonitost koja se može prigovoriti EIB-u. Nadalje, budući da je žaliteljica tvrdila da nezakonitosti navedene u svrhu zahtjeva za poništenje odgovaraju ponašanjima koja se stavljaju na teret EIB-u u svrhu zahtjeva za naknadu štete, Opći sud zaključio je da treba odbiti i zahtjev za poništenje.

IV. Postupak pred Sudom i zahtjevi stranaka

21. Podneskom od 22. rujna 2017. žaliteljica je podnijela predmetnu žalbu protiv presude Općeg suda.

22. Žaliteljica od Suda zahtijeva da:

– ukine pobijanu presudu u cijelosti,

– poništi odluku predsjednika EIB-a od 16. listopada 2015. o nepostupanju po pritužbi zbog spolnog uznemiravanja koju je podnijela žaliteljica i poništi izvješće istražnog odbora EIB-a od 14. rujna 2015. (uključujući uklanjanje određenih elemenata iz izvješća kao što je podrobnije opisano u nastavku),

– naloži EIB-u da joj isplati naknadu za liječničke troškove nastale zbog štete koju je pretrpjela u iznosu od (i.) 977 eura do danas (uključujući PDV) i (ii.) privremeni iznos od 5850 eura za buduće liječničke troškove,

– naloži EIB-u da joj isplati odštetu na ime pretrpljene neimovinske štete u iznosu od 20 000 eura,

– naloži EIB-u plaćanje troškova nastalih u okviru ovog postupka u iznosu od 35 100 eura (uključujući PDV),

– naloži EIB-u plaćanje troškova u ovom žalbenom postupku i postupku pred Općim sudom,

– odredi vraćanje predmeta na ponovno odlučivanje kako bi EIB ponovno pokrenuo postupak na temelju Politike dostojanstva na radnom mjestu i/ili kako bi predsjednik EIB-a donio novu odluku.

23. EIB pak od Suda zahtijeva da:

– odbije žalbu,

– naloži žaliteljici snošenje troškova.

24. Žaliteljica i EIB bili su zastupani na raspravi održanoj 26. rujna 2018.

V. Pravna ocjena

25. Žaliteljica ističe tri žalbena razloga u prilog svojoj žalbi koji se temelje, kao prvo, na povredi članka 47. Povelje kao i članka 6. EKLJP-a, kao drugo, na povredi članka 7. Povelje kao i članka 8. EKLJP-a i, kao treće, na uskraćivanju sudske zaštite.

5 Presuda Općeg suda od 13. srpnja 2017., OZ/EIB (T-607/16, neobjavljena, EU:T:2017:495)

26. Prvi žalbeni razlog u biti se odnosi na ocjenu koju je Opći sud proveo o odvijanju istražnog postupka s obzirom na zahtjeve Politike dostojanstva na radnom mjestu i žaliteljičina postupovna prava na temelju članka 47. Povelje i članka 6. EKLJP-a. Taj se žalbeni razlog dijeli na četiri dijela koji se odnose na različite pogreške koje je navodno počinio Opći sud: pogrešno određivanje opsega postupovnih prava koja ima podnositelj pritužbe, nepostojanje posljedica zbog nepoštovanja rokova kojima se uređuje istražni postupak, pogrešna ocjena pravilnog sastava istražnog odbora i odbijanje žaliteljičinih argumenata kojima se dovodi u pitanje povjerljivo postupanje s njezinom pritužbom.

27. Drugi i treći žalbeni razlog odnose se na to da je Opći sud odbio žaliteljičine argumente kojima se želi dokazati nezakonitost, osobito s obzirom na članak 7. Povelje i članak 8. EKLJP-a, nekoliko elemenata sadržanih u izvješću istražnog odbora na kojima se temelji odluka predsjednika EIB-a o odbijanju pritužbe kao neosnovane.

A. Dopuštenost

28. Kao prvo, valja istaknuti da tužba pred Općim sudom protiv odluke predsjednika EIB-a od 16. listopada 2015., iako je podnesena 22. srpnja 2016., odnosno više od devet mjeseci nakon donošenja te odluke, nije bila nedopuštena [6].Naime, iz sudske prakse proizlazi da je rok od tri mjeseca koji je predviđen u članku 41. prvom stavku Pravilnika o osoblju EIB-a [7] za podnošenje tužbe pred Općim sudom bio prekinut tijekom trajanja postupka mirenja koji je pokrenut na temelju članka 41. trećeg stavka tog istog pravilnika [8]. Iako taj postupak nije obvezan, njegovim pokretanjem ne može se dovesti u pitanje pravo zainteresirane osobe da podnese tužbu pred sudom Unije [9]. Zbog toga valja smatrati da rok za podnošenje tužbe počinje teći tek od datuma kada je donesena konačna odluka kojom se utvrđuje da postupak mirenja nije bio uspješan, u ovom slučaju 29. lipnja 2016.

29. Kao drugo, EIB ističe dva prigovora nedopuštenosti protiv žalbe. Na prvom mjestu, tvrdi da se žalba ne odnosi ni na jednu konkretnu točku pobijane presude i, na drugom mjestu, da se u njoj u biti samo ponavljaju argumenti koji su već izneseni u tužbi u prvom stupnju.

30. Što se tiče prvog prigovora nedopuštenosti, dovoljno je utvrditi da prigovor nije činjenično osnovan s obzirom na to da se u bilješkama žalbe upućuje na konkretne točke pobijane presude. Osim toga, člankom 169. stavkom 2. Poslovnika Suda u svakom se slučaju ne propisuje formalna obveza navođenja numeriranih točaka pobijane presude. Dovoljno je da se argumentima sadržanim u žalbi Sudu omogući da utvrdi rasuđivanje Općeg suda koje je zahvaćeno pogreškama koje se tiču prava na način da može izvršiti zadaću koju ima u predmetnom području i provesti nadzor zakonitosti [10].

6 Za nadležnost Suda da po službenoj dužnosti, po prvi put u fazi žalbenog postupka, istakne nedopuštenost tužbe pred Općim sudom, vidjeti presudu Suda od 23. travnja 2009., Sahlstedt i dr./Komisija (C-362/06 P, EU:C:2009:243, t. 22.).

7 Taj je rok dodan u Pravilnik o osoblju EIB-a nakon donošenja presude od 28. veljače 2013., Preispitivanje Arango Jaramillo i dr./EIB (C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134). Opći sud ipak smatra da se ta nova verzija primjenjuje samo ako je član osoblja zaposlen nakon 2013., vidjeti na primjer presudu Općeg suda od 4. listopada 2018., PD/EIB (T-615/16, neobjavljena, EU:T:2018:642, t. 48.). U svakom slučaju, iz gore navedene presude Suda u pogledu situacije prije 2013. proizlazi da se čak ni za tužbu podnesenu protiv radnje za koju se tereti EIB u roku duljem od tri mjeseca ne može prije svega smatrati kao da je podnesena u nerazumnom roku.

8 Vidjeti u tom smislu stajalište nezavisnog odvjetnika P. Mengozzija u predmetu Preispitivanje Arango Jaramillo i dr./EIB (C-334/12 RX-II, EU:C:2012:733, t. 51.) i presudu Općeg suda od 6. ožujka 2001., Dunnett i dr./EIB (T-192/99, EU:T:2001:72, t. 56.), kao i presudu Službeničkog suda od 10. srpnja 2014., CG/EIB (F-95/11 i F-36/12, EU:F:2014:188, t. 80.).

9 Prije izmjene Pravilnika o osoblju EIB-a 2013. nakon donošenja presude od 28. veljače 2013., Preispitivanje Arango Jaramillo i dr./EIB (C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134), pokretanje postupka mirenja nije bilo obvezno.

10 Vidjeti u tom smislu rješenje od 19. lipnja 2014., Cartoon Network/OHIM (C-670/13 P, neobjavljeno, EU:C:2014:2024, t. 42. do 46.) i presudu od 7. studenoga 2013., Wam Industriale/Komisija (C-560/12 P, neobjavljena, EU:C:2013:726, t. 44.). To je tumačenje članka 169. stavka 2. Poslovnika Suda, osim u francuskoj jezičnoj verziji, uostalom potvrđeno tekstom odredbe u drugim jezičnim verzijama, kao što su njemačka, engleska i poljska jezična verzija.

31. Što se tiče drugog prigovora nedopuštenosti, valja napomenuti da se većina argumenata koje je iznijela žaliteljica uglavnom odnose na pravnu ocjenu Općeg suda. Međutim, iz sudske prakse Suda proizlazi da kada jedna stranka osporava tumačenje ili primjenu prava Unije koju je dao Opći sud, pravna pitanja ocijenjena u prvom stupnju mogu se ponovno raspraviti tijekom žalbenog postupka [11].

32. Međutim, isto ne vrijedi za žaliteljičine argumente koji se odnose na to da je Opći sud odbio prigovor o sastavu istražnog odbora i na povjerljivo postupanje s pritužbom (treći i četvrti dio prvog žalbenog razloga). U tom pogledu žaliteljica samo ponavlja činjenične argumente koji su već izneseni u prvom stupnju. Osobito ponavlja svoju kritiku prema kojoj imenovane osobe nisu bile odgovarajuće kvalificirane ni nepristrane, pri čemu stoga nastoji dovesti u pitanje ocjenu činjenica Općeg suda a da pritom ne navodi da su te činjenice iskrivljene. Prema tome, te argumente treba odbiti kao nedopuštene u skladu s člankom 256. stavkom 1. drugim podstavkom UFEU-a i člankom 58. Statuta Suda Europske unije prema kojem je nadzor zakonitosti koji Sud provodi u okviru žalbe ograničen na pitanja prava.

33. Kao treće, što se tiče žaliteljičina zahtjeva koji se odnosi na uklanjanje elemenata koji se smatraju nezakonitim iz izvješća istražnog odbora, dovoljno je utvrditi da je Opći sud pravilno odlučio, u točkama 22. i 23. pobijane presude, da sudovi Unije nemaju nadležnost uputiti naloge institucijama [12]. Štoviše, žaliteljica nije pobijala taj dio presude u svojoj žalbi. Prema tome, taj dio žalbenog zahtjeva treba odmah odbiti kao nedopušten.

34. Jednako tako, iako ukidanje presude Općeg suda, kao i, po potrebi, odluke predsjednika EIB-a zasigurno može dovesti do pokretanja mogućeg novog istražnog postupka unutar EIB-a, Sud ipak nije dužan naložiti njegovo ponovno pokretanje, s obzirom na to da je na upravi da donese mjere koje su potrebne za izvršenje presude Suda [13]. Iz toga slijedi da je posljednji dio žalbenog zahtjeva također nedopušten.

B. Meritum

35. Žaliteljica traži od Suda ukidanje presude Općeg suda, kao i poništenje odluke predsjednika EIB-a te utvrđivanje izvanugovorne odgovornosti EIB-a.

36. Stoga najprije valja ispitati može li se pogreškama koje se tiču prava prigovorenih Općem sudu opravdati ukidanje pobijane presude (odjeljci 1. i 2.). Ako je odgovor potvrdan, valja nadalje ispitati dopušta li stanje postupka donošenje konačne odluke i opravdava li se pogreškama koje se stavljaju na teret EIB-u, ako je primjenjivo, poništenje odluke predsjednika EIB-a, kao i utvrđivanje izvanugovorne odgovornosti EIB-a (odjeljak 3.).

11 Vidjeti presudu od 26. listopada 2006., Koninklijke Coöperatie Cosun/Komisija (C-68/05 P, EU:C:2006:674, t. 54.) i, konkretnije što se tiče ocjene odvijanja upravnog postupka, moje mišljenje u predmetu Wunenburger/Komisija (C-362/05 P, EU:C:2007:104, t. 77.), kao i presudu od 7. lipnja 2007., Wunenburger/Komisija (C-362/05 P, EU:C:2007:322, t. 92.).

12 Presuda od 23. travnja 2002., Campogrande/Komisija (C-62/01 P, EU:C:2002:248, t. 43.)

13 Člankom 113. stavkom 1. Poslovnika Suda određuje se, u okviru žalbe, da žalbeni zahtjev treba biti usmjeren na potpuno ili djelomično ukidanje presude Općeg suda i, po potrebi, na to da se u potpunosti ili djelomično prihvati zahtjev iznesen u prvom stupnju; vidjeti presudu od 9. rujna 2008., FIAMM i dr./Vijeće i Komisija (C-120/06 P i C-121/06 P, EU:C:2008:476, t. 205.).

1. O žalbi

a) Prvi žalbeni razlog

37. Svojim prvim žalbenim razlogom žaliteljica prigovara Općem sudu da je, nakon što je ispitao odvijanje istražnog postupka, zaključio da nepravilnosti koje je ona navela ne čine povredu njezinih postupovnih prava na temelju članka 47. Povelje i članka 6. EKLJP-a te da se njima tako ne opravdava poništenje odluke predsjednika EIB-a, ni utvrđivanje izvanugovorne odgovornosti EIB-a.

1) Prvi dio prvog žalbenog razloga, koji se temelji na pogrešnom određivanju opsega žaliteljičinih postupovnih prava

38. Žaliteljica prigovara Općem sudu da je povrijedio njezina prava koja proizlaze iz članka 47. Povelje i članka 6. EKLJP-a time što je u točki 52. pobijane presude odlučio da su prava koja ima podnositelj pritužbe u istražnom postupku zbog spolnog uznemiravanje na temelju Politike dostojanstva na radnom mjestu mnogo uža od prava koja ima osoba protiv koje je podnesena pritužba. Na temelju te pogrešne pretpostavke, Opći sud pogrešno je odbio postupovne nezakonitosti koje je navela žaliteljica.

39. Konkretnije, žaliteljica tvrdi, kao prvo, da je Opći sud povrijedio načelo jednakosti oružja, načelo kontradiktornosti, kao i njezina prava obrane time što je smatrao da je bilo legitimno to što joj istražni odbor nije proslijedio izjave osobe optužene za uznemiravanje i osoba saslušanih tijekom istrage na kojima se temeljila odluka o odbijanju pritužbe.

40. Kao drugo, žaliteljica prigovara Općem sudu da je počinio pogrešku koja se tiče prava time što je smatrao da je bilo dovoljno da istražni odbor sasluša samo dvoje od jedanaest svjedoka koje je ona predložila, uz obrazloženje da uopće nije dužan saslušati sve svjedoke koje predloži stranka u postupku.

41. Kao treće, žaliteljica prigovara Općem sudu da je počinio pogrešku koja se tiče prava time što je presudio da je zakonito to što je istražni odbor odbio liječnička izvješća koja je žaliteljica podnijela u potporu svojoj pritužbi jer su ta izvješća sastavljena nakon nastanka spornih činjenica. Stoga je time što je ograničio žaliteljičine mogućnosti iznošenja dokaza, Opći sud povrijedio njezino pravo na saslušanje i prava obrane.

42. Odgovor Općeg suda na prigovore koje je žaliteljica iznijela u prvom stupnju, koji se temelje na tome da EIB nije poštovao njezina prava tijekom istražnog postupka, temelji se na sudskoj praksi Službeničkog suda[14], koju je potvrdio Opći sud[15], prema kojoj se situacija podnositelja pritužbe u okviru istražnog postupka zbog uznemiravanja ne može izjednačiti sa situacijom osobe na koju se odnosi pritužba i stoga se podnositelj pritužbe ne može pozvati na ista postupovna prava kao i optužena osoba.

43. Budući da se ta sudska praksa razvila u kontekstu predmeta koji se uređuju Pravilnikom o osoblju, najprije valja podsjetiti na glavna obilježja postupka koji je pokrenut nakon podnošenja zahtjeva za pomoć na temelju Pravilnika o osoblju, kao i na glavna obilježja istražnog postupka o kojem je riječ u ovom slučaju (točka i.). Nadalje, na temelju toga donijet ću zaključak u pogledu postupovnih prava koja treba priznati različitim dotičnim osobama u okviru takvog postupka (točka ii.). Naposljetku, ispitat ću jesu li se ti zahtjevi poštovali u ovom slučaju (točka iii.).

14 Presuda Službeničkog suda od 16. prosinca 2015., De Loecker/EEAS (F-34/15, EU:F:2015:153, t. 43.)

15 Presuda Općeg suda od 23. rujna 2015., Cerafogli/ESB (T-114/13 P, EU:T:2015:678, t. 40.)

i) Postupci upravne istrage zbog uznemiravanja unutar institucija Unije

44. Obveza administracije Unije da intervenira u potporu članu osoblja koji smatra da je žrtva uznemiravanja ili bilo kojeg drugog oblika zastrašivanja proizlazi iz dužnosti navedene administracije da pruži pomoć koja je, što se tiče radnih odnosa koji se uređuju Pravilnikom o osoblju, propisana člankom 24. tog istog pravilnika. Nakon podnošenja zahtjeva za pomoć na temelju Pravilnika o osoblju uslijedila je upravna istraga kako bi se utvrdile činjenice i, kada se utvrdi uzrok, pronašla prikladna rješenja. Iz toga slijedi da cilj upravne istrage nije sankcionirati ponašanje, nego ponajprije utvrditi je li uprava dužna intervenirati u potporu dužnosniku [16]. U tu je svrhu dovoljno da se podnese *prima facie* dokaz o istinitosti tvrdnji a da se pritom ne predviđa ishod stegovnog postupka koji bi se kasnije eventualno pokrenuo. [17]

45. Na sličan se način EIB-ovom politikom dostojanstva na radnom mjestu predviđa, za radne odnose koji se uređuju Pravilnikom o osoblju EIB-a, formalan postupak u okviru kojeg navodna žrtva ima mogućnost službeno podnijeti pritužbu kojom se pokreće istražni postupak. Ipak valja istaknuti da se taj postupak razlikuje od istražnog postupka koji se pokreće nakon podnošenja zahtjeva za pomoć na temelju Pravilnika o osoblju [18]. Naime, postupak o kojem je riječ u ovom predmetu predviđa da se postupak završi ne samo odbijanjem pritužbe ili pokretanjem stegovnog postupka protiv osobe optužene za uznemiravanje, nego i pokretanjem takvog postupka protiv navodne žrtve ako je njezina pritužba neosnovana ili zlonamjerna. U tom pogledu stoga obuhvaća više od postupka koji je predviđen nakon podnošenja zahtjeva za pomoć na temelju Pravilnika o osoblju.

ii) Postupovna prava dotičnih osoba u istražnom postupku zbog uznemiravanja

46. Opći sud nedavno je imao priliku podsjetiti na kontekst u kojem se razvila sudska praksa koja se odnosi na zahtjeve za pomoć na temelju Pravilnika o osoblju, navedene u točki 42. ovog mišljenja, kao i pojasniti njezin doseg [19].

47. Iz tih pojašnjenja proizlazi da cilj sudske prakse Općeg suda nije ograničiti postupovna prava podnositelja pritužbe u istražnom postupku zbog uznemiravanja kao takva, niti staviti ga *a priori* u nepovoljniji položaj od onog u kojem je tuženik, navodni uznemiravatelj [20]. Ponajprije je riječ o tome da se uvodi razlika između, s jedne strane, postupka upravne istrage koji se pokreće zahtjevom za pomoć na temelju Pravilnika o osoblju i, s druge strane, stegovnog postupka koji se zatim pokreće po potrebi [21]. Iako se upravni postupak, prema mišljenju Općeg suda, načelno uređuje pravima koja proizlaze iz članka 41. Povelje, sama prava obrane primjenjiva su tek u fazi stegovnog postupka. [22]

16 Presude Službeničkog suda od 16. svibnja 2012., Skareby/Komisija (F-42/10, EU:F:2012:64, t. 46.), od 23. listopada 2013., BQ/Revizorski sud (F-39/12, EU:F:2013:158, t. 72.) i od 10. srpnja 2014., CG/EIB (F-103/11, EU:F:2014:185, t. 148.) i presuda Općeg suda od 29. lipnja 2018., HF/Parlament (T-218/17, EU:T:2018:393, t. 68., 71. do 72.) Ta se intervencija može provesti u obliku stegovnog postupka protiv navodnog uznemiravatelja, ali i u obliku mjere udaljavanja, vidjeti presudu Službeničkog suda od 9. prosinca 2008., Q/Komisija (F-52/05, EU:F:2008:161, t. 207. do 213.).

17 Presuda Službeničkog suda od 16. prosinca 2015., De Loecker/EEAS (F-34/15, EU:F:2015:153, t. 41.)

18 Opći sud nedavno je istaknuo razliku u pogledu terminologije, odnosno „pritužbe" predviđene pravilima koja se primjenjuju na osoblje ESB-a (koji je u tom pogledu sličan pravilniku EIB-a) i „zahtjeva za pomoć" na temelju Pravilnika o osoblju u presudi Općeg suda od 29. lipnja 2018., HF/Parlament (T-218/17, EU:T:2018:393, t. 77. i 78.).

19 Presuda Općeg suda od 29. lipnja 2018., HF/Parlament (T-218/17, EU:T:2018:393)

20 Presuda Općeg suda od 29. lipnja 2018., HF/Parlament (T-218/17, EU:T:2018:393, t. 69. i 70.)

21 Presuda Općeg suda od 29. lipnja 2018., HF/Parlament (T-218/17, EU:T:2018:393, t. 71. i 72.)

22 Sličnosti između stegovnog postupka i kaznenog postupka iznio je nezavisni odvjetnik K. Roemer u svojem mišljenju u predmetu Van Eick/Komisija (35/67, neobjavljeno, EU:C:1968:32, t. 510.), kao i nezavisni odvjetnik S. Alber u svojem mišljenju u predmetu Tzoanos/Komisija (C-191/98 P, EU:C:1999:127, t. 27.).

48. Točno je da Opći sud priznaje da iz ustaljene sudske prakse proizlazi da poštovanje prava obrane u svakom postupku pokrenutom protiv neke osobe koji može rezultirati aktom koji negativno utječe na prava te osobe predstavlja temeljno načelo prava Unije koje mora biti zajamčeno, čak i onda kada ne postoje nikakva postupovna pravila [23]. Međutim, s obzirom na to da se uloga osobe koja je podnijela zahtjev za pomoć uglavnom sastoji od njegove suradnje u okviru dobre provedbe istrage u svrhu utvrđivanja činjenica, Opći sud je na temelju toga zaključio da se taj postupak ne može smatrati postupkom pokrenutim protiv te osobe. [24] Suprotno tomu, Opći sud priznaje da osoba optužena za uznemiravanje treba, od početka postupka, moći braniti se od optužbi protiv nje [25]. Uzimajući u obzir njihove uloge u okviru istražnog postupka, Opći sud stoga je presudio, u nekoliko presuda, da se postupovna prava dotičnih osoba razlikuju.

49. U tom je pogledu ipak važno utvrditi da se, u svakom slučaju, članak 41. Povelje primjenjuje na svaki upravni postupak neovisno o tome je li optužni ili istražni i da se njime osobito propisuje pravo svake osobe na saslušanje prije donošenja mjere koja je za nju nepovoljna. K tomu, valja podsjetiti da se načelo kontradiktornosti također primjenjuje na svaki postupak koji može dovesti do odluke koja značajno utječe na interese neke osobe [26]. Stoga nije potrebno konačno riješiti pitanje je li postupak upravne istrage, neovisno o tome uređuje li se pravilima Pravilnika o osoblju ili pravilima EIB-ove politike dostojanstva na radnom mjestu, obuhvaćen područjem primjene članaka 47. i 48. Povelje. [27]

50. Iako je doista točno da je osoba optužena za uznemiravanje izložena opasnosti od donošenja mjere koja je za nju nepovoljna u smislu članka 41. stavka 2. Povelje, odnosno odluke o postupanju po zahtjevu za pomoć, od početka postupka, također je važno napomenuti da istražni postupak može jednako tako nepovoljno utjecati na osobu koja je podnijela taj zahtjev. To je osobito slučaj ako se tijekom postupka pokaže da će zahtjev za pomoć biti odbijen [28]. Prema tome, kao što se i osoba optužena za uznemiravanje treba moći braniti od optužbi protiv nje, čime je opravdano da je se u okviru istrage može saslušati, eventualno i više puta, i podnositelja pritužbe treba se na jednak način saslušati u pogledu razloga koje uprava namjerava navesti, po potrebi, u potporu odbijanja njegova zahtjeva [29]. Nadalje, to je priznato i u sudskoj praksi Općeg suda [30].

51. Budući da je uprava dužna svakoj osobi na koju se to odnosi omogućiti da učinkovito iznese [31] svoje stajalište, to podrazumijeva, prema mojem mišljenju, da podnositelj pritužbe treba moći osporavati sve elemente na kojima nadležno tijelo namjerava temeljiti svoju odluku o odbijanju, neovisno o tome je li riječ o izjavama svjedoka ili iz drugih izvora, te dostaviti sve dokaze u tom pogledu. Kao što proizlazi iz

23 Presude od 9. studenoga 2006., Komisija/De Bry (C-344/05 P, EU:C:2006:710, t. 37.) i od 14. lipnja 2016., Marchiani/Parlament (C-566/14 P, EU:C:2016:437, t. 51.) Odluka kojom se okončava upućivanje ne može se smatrati postupkom koji se pokreće protiv dotične osobe u smislu te sudske prakse, vidjeti presudu od 29. travnja 2004., Parlament/Reynolds (C-111/02 P, EU:C:2004:265, t. 57.). Međutim, treba smatrati da se stegovni postupak pokreće protiv dotične osobe u smislu te sudske prakse, čime se opravdava primjenjivost prava obrane koja su predviđena Prilogom IX. Pravilniku o osoblju.

24 Presuda Općeg suda od 29. lipnja 2018., HF/Parlament (T-218/17, EU:T:2018:393, t. 66.), u kojoj se preuzima rješenje iz presuda Službeničkog suda od 16. svibnja 2012., Skareby/Komisija (F-42/10, EU:F:2012:64, t. 46. do 48.), od 6. listopada 2015., CH/Parlament (F-132/14, EU:F:2015:115, t. 57.) i od 23. listopada 2013., BQ/Revizorski sud (F-39/12, EU:F:2013:158, t. 72.).

25 Presuda Općeg suda od 29. lipnja 2018., HF/Parlament (T-218/17, EU:T:2018:393, t. 69.)

26 Vidjeti presude od 2. prosinca 2009., Komisija/Irska i dr. (C-89/08, EU:C:2009:742, t. 50.) i od 9. ožujka 2010., ERG i dr. (C-379/08 i C-380/08, EU:C:2010:127, t. 54.), kao i, u području javne službe, presude od 6. listopada 1982., Alvarez/Parlament (206/81, EU:C:1982:333, t. 6.) i od 17. studenoga 1983., Tréfois/Sud (290/82, EU:C:1983:334, t. 19.). Konkretnije, što se tiče odbijanja pritužbe zbog uznemiravanja, vidjeti presudu Općeg suda od 23. rujna 2015., Cerafogli/ESB (T-114/13 P, EU:T:2015:678, t. 35. i 41.).

27 Budući da žaliteljica u biti prigovara Općem sudu da je povrijedio njezino pravo na saslušanje, kao i načelo kontradiktornosti, načela koja su i propisana člankom 41. Povelje, za rješavanje ovog spora nije relevantno to što ona ta načela formalno povezuje s člankom 47. Povelje, kao i s člankom 6. EKLJP-a.

28 Presuda Općeg suda od 29. lipnja 2018., HF/Parlament (T-218/17, EU:T:2018:393, t. 73.)

29 Vidjeti u tom smislu presudu od 9. studenoga 2006., Komisija/De Bry (C-344/05 P, EU:C:2006:710, t. 37. i 38.).

30 Presude od 24. listopada 1996., Komisija/Lisrestal i dr. (C-32/95 P, EU:C:1996:402, t. 21.), od 22. listopada 2013., Sabou (C-276/12, EU:C:2013:678, t. 38.) i od 14. lipnja 2016., Marchiani/Parlament (C-566/14 P, EU:C:2016:437, t. 51.), kao i presude Općeg suda od 23. rujna 2015., Cerafogli/ESB (T-114/13 P, EU:T:2015:678, t. 34.) i od 29. lipnja 2018., HF/Parlament (T-218/17, EU:T:2018:393, t. 69. i 74.)

31 Presude Općeg suda od 8. prosinca 2005., Reynolds/Parlament (T-237/00, EU:T:2005:437, t. 101.), od 8. ožujka 2005., Vlachaki/Komisija (T-277/03, EU:T:2005:83, t. 64.), kao i presuda Suda od 20. prosinca 2017., Prequ'Italia (C-276/16, EU:C:2017:1010, t. 46.) Za doseg prava na učinkovito iznošenje stajališta, vidjeti mišljenje nezavisnog odvjetnika M. Poiaresa Madura u predmetu Komisija/De Bry (C-344/05 P, EU:C:2006:483, t. 44. i sljedeće točke).

sudske prakse Općeg suda u tom pogledu, ne može se osobito smatrati da je samo uzimanje u obzir prvotne pritužbe ili prethodnih očitovanja već dovoljno kako bi se zaključilo da je poštovano pravo na saslušanje podnositelja pritužbe. Osobito se može pokazati potrebnim omogućiti podnositelju pritužbe da iznese svoja očitovanja o nacrtu izvješća o istrazi [32].

52. Ta razmatranja koja su valjana za sve upravne istrage zbog uznemiravanja *a fortiori* vrijede za istražni postupak pokrenut na temelju unutarnjeg propisa EIB-a s obzirom na to da se njime zapravo predviđa mogućnost donošenja nekoliko odluka koje nepovoljno utječu na podnositelja pritužbe u smislu članka 41. stavka 2. Povelje, uključujući i one kojima se njega osobno dovodi u pitanje.

iii) Poštovanje žaliteljičinih postupovnih prava u ovom slučaju

– Žaliteljičino pravo na saslušanje o izjavama osobe protiv koje je podnesena pritužba i svjedokâ

53. Iz prethodno navedenog proizlazi da podnositelj pritužbe, najkasnije od trenutka kada se pokaže da će pritužba biti odbijena, treba imati, na temelju članka 41. Povelje, ista postupovna prava kao i ona koja ima osoba optužena za uznemiravanje [33]. Podnositelj pritužbe može zahtijevati, kao i osoba optužena za uznemiravanje, da ga se sasluša, eventualno i više puta, o činjenicama koje se na njega odnose, osobito ako nadležno tijelo ocjenjuje njegovo ponašanje.

54. Prema tome, suprotno onomu što je Opći sud presudio u točki 52. pobijane presude, situacija podnositelja pritužbe u okviru istražnog postupka može se, ovisno o okolnostima slučaja, u potpunosti izjednačiti sa situacijom osobe optužene za uznemiravanje. Međutim, Opći sud presudio je da istražni odbor nije počinio nezakonitost time što je žaliteljici odbio proslijediti sadržaj izjava osobe optužene za uznemiravanje, kao i svjedokâ kako bi ona mogla iznijeti očitovanja. U tom pogledu, Opći sud osobito se oslonio na činjenicu da se Politikom dostojanstva na radnom mjestu ne predviđa prosljeđivanje izjava osobe optužene za uznemiravanje podnositelju pritužbe [34]. Međutim, politika dostojanstva na radnom mjestu ne može odstupati od načela prava Unije navedenih u točki 48. ovog mišljenja. Opći sud pri donošenju takve odluke stoga nije uzeo u obzir sadržaj žaliteljičina prava na saslušanje u okviru istražnog postupka, kao ni načelo kontradiktornosti.

55. Opći sud očito nije uzeo u obzir činjenicu da je odbijanje pritužbe, samo po sebi, nepovoljan akt koji utječe na žaliteljicu kako bi na temelju nje zaključio da je bilo potrebno žaliteljici proslijediti izjave svjedokâ i osobe optužene za uznemiravanje na kojima je predsjednik namjeravao temeljiti svoju odluku. To neuzimanje u obzir tim je više iznenađujuće s obzirom na to da je Službenički sud ipak već nekoliko puta istaknuo da eventualno priznanje uprave da je postojalo uznemiravanje može samo po sebi imati povoljan učinak u terapeutskom procesu oporavka uznemiravane osobe, tako da uprava treba primjereno saslušati dotičnu osobu prije odbijanja njezine pritužbe [35]. To je još očitije s obzirom na to da je Opći sud u točki 48. pobijane presude istaknuo da se predmet istrage zaista izmijenio tijekom postupka jer je predsjednik EIB-a predvidio donošenje stegovnih mjera protiv žaliteljice a da ona pritom nije saslušana o činjenicama kojima se opravdava ta promjena.

32 Što su također zahtijevali Opći sud u svojoj presudi od 23. rujna 2015., Cerafogli/ESB (T-114/13 P, EU:T:2015:678, t. 50.) i Službenički sud u presudi 23. listopada 2013., BQ/Revizorski sud (F-39/12, EU:F:2013:158, t. 73. i 74.). U presudi od 29. lipnja 2018. u predmetu HF/Parlament (T-218/17, EU:T:2018:393), Opći sud čak je smatrao da je nedovoljno to što je uprava saslušala tužiteljicu o razlozima kojima se opravdava odbijanje zahtjeva a da joj pritom nije dala pristup izvješću savjetodavnog odbora.

33 Vidjeti u tom smislu i presudu Općeg suda od 29. lipnja 2018., HF/Parlament (T-218/17, EU:T:2018:393, t. 69.).

34 Vidjeti točku 54. pobijane presude.

35 Vidjeti presude Službeničkog suda od 23. listopada 2013., BQ/Revizorski sud (F-39/12, EU:F:2013:158, t. 72.) i od 16. prosinca 2015., De Loecker/EEAS (F-34/15, EU:F:2015:153, t. 43.); vidjeti sada i presudu Općeg suda od 29. lipnja 2018., HF/Parlament (T-218/17, EU:T:2018:393, t. 64.).

56. U tom pogledu, iz točaka 48. i 49., kao i točaka 69. i 71. pobijane presude proizlazi da je Opći sud priznao da su izjave osobe optužene za uznemiravanje i svjedokâ koje se odnose na žaliteljičino izvršavanje poslova, njezino zdravstveno stanje (psihičko) i privatne probleme bile odlučujuće što je dovelo do slabljenja žaliteljičine vjerodostojnosti i, naposljetku, toga da predsjednik EIB-a odbije njezinu pritužbu. Međutim, budući da žaliteljica naravno nije mogla znati za te elemente u trenutku podnošenja pritužbe i svojeg saslušanja te da nije za njih mogla saznati ni kasnije, ne može se smatrati da je primjereno saslušana prije nego što je njezina pritužba odbijena.

57. Iz toga slijedi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što nije priznao, u takvim okolnostima, žaliteljičino pravo da se upozna s očitovanjima osobe protiv koje je podnesena pritužba, kao i sadržajem iskaza svjedokâ kako bi iznijela svoja očitovanja ili nove elemente u prilog svojim tvrdnjama. To je još očitije s obzirom na to da je Opći sud u točki 48. pobijane presude istaknuo da se predmet istrage zaista izmijenio tijekom postupka jer je predsjednik EIB-a predvidio donošenje stegovnih mjera protiv žaliteljice a da ona pritom nije saslušana o činjenicama kojima se opravdava ta promjena.

58. Činjenicom da stegovni postupak naposljetku nije pokrenut ne može se dovesti u pitanje ta tvrdnja. Suprotno onomu što je zastupnik EIB-a tvrdio na raspravi, odbijanje pritužbe nepovoljno utječe na žaliteljicu u smislu članka 41. Povelje, a ne samo pokretanje naknadnog stegovnog postupka.

59. U svakom slučaju, Opći sud nije istaknuo ni okolnosti na temelju kojih se može priznati da je Banka tako postupila kako bi spriječila opasnost da žaliteljica utječe na svjedoke ili da se drugim razlozima moglo, po potrebi, opravdati ograničenje njezina pristupa izjavama svjedokâ [36]. Osim toga, kad bi to bio slučaj, bilo bi dovoljno proslijediti žaliteljici samo sadržaj izjavâ svjedokâ ili sažetak stajališta iznesenih u pogledu izvješća o istrazi a da se pritom ne otkrije identitet svjedoka koji su dali te iskaze.

60. Iz prethodno navedenog proizlazi da je time što je, u takvim okolnostima, presudio da istražni odbor nije bio dužan žaliteljici proslijediti sadržaj izjava osobe optužene za uznemiravanje i svjedokâ na kojima je namjeravao temeljiti svoje preporuke, Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava. Prvi prigovor prvog dijela prvog žalbenog razloga stoga treba prihvatiti.

– Žaliteljičino pravo da zahtijeva pozivanje predloženih svjedoka

61. Žaliteljica također prigovara Općem sudu to što je presudio da se poštovanjem njezina prava na saslušanje, kao i načelom kontradiktornosti ne zahtijeva pozivanje svih svjedoka koje je ona predložila.

62. U tom pogledu valja napomenuti da, prema sudskoj praksi Službeničkog suda navedenoj u točki 55. pobijane presude, istražni odbor doista nije dužan pozvati sve svjedoke koje predloži podnositelj pritužbe zbog diskrecijske ovlasti koju ima što se tiče provođenja istrage [37]. Međutim, ta diskrecijska ovlast ograničena je i načelom dobre uprave i postupovnim pravima zainteresiranih osoba iz članka 41. Povelje. Prema tome, odluke istražnog odbora u pogledu odvijanja istrage prije svega se ne izuzimaju iz sudskog nadzora. Stoga se istražni odbor osobito ne može bez obrazloženja i opravdanja suzdržati od saslušanja predloženih svjedoka, nego treba osigurati da stranke budu pravično saslušane kako bi zajamčio njihovo pravo na saslušanje.

36 Presuda Općeg suda od 23. rujna 2015., Cerafogli/ESB (T-114/13 P, EU:T:2015:678, t. 45.) U tom predmetu žaliteljica je ipak imala pristup nacrtu izvješća istražnog odbora u kojem su bile sažete sve izjave svjedokâ.

37 Presude Službeničkog suda od 13. prosinca 2012., Donati/ESB (F-63/09, EU:F:2012:193, t. 187.) i od 10. srpnja 2014., CG/EIB (F-103/11, EU:F:2014:185, t. 157.); vidjeti sada i presudu Općeg suda od 29. lipnja 2018., HF/Parlament (T-218/17, EU:T:2018:393, t. 97. do 101.).

63. U tom je smislu Službenički sud priznao da je opravdano što nisu pozvani dodatni svjedoci u predmetu u kojem je istražni odbor već pozvao 15 od 18 svjedoka koje je predložila zainteresirana osoba, kao i 20 drugih svjedoka [38]. Iz toga se može zaključiti da ne može postojati obveza pozivanja svih svjedoka koje je predložila jedna stranka ako istražni odbor smatra da je dovoljno obaviješten o činjenicama i ako su zainteresirane osobe već bile primjereno saslušane. Jednako tako, u drugom predmetu, Službenički sud oslonio se na činjenicu da je istražitelj u spisu raspolagao s dovoljno elementa kako bi potvrdio odluku tog istražitelja da pozove samo 12 od 52 svjedoka koje je predložila žaliteljica [39].

64. Međutim, u pobijanoj odluci, Opći sud nije ispitao je li odbor već bio dovoljno obaviješten ili je li žaliteljica već bila primjereno saslušana. Naprotiv, iz žalbe proizlazi, s jedne strane, da je pozvan samo manji dio svjedoka koje je predložila žaliteljica i, s druge strane, da ona o tome nije ni bila obaviještena. Time što je u tim okolnostima samo utvrdio da istražni odbor uopće nije bio dužan pozvati sve žaliteljičine svjedoke, Opći sud stoga je počinio pogrešku koja se tiče prava.

65. Iz toga proizlazi da drugi prigovor prvog dijela prvog žalbenog razloga također treba prihvatiti.

– *Odbijanje liječničkih potvrda*

66. Opći sud smatrao je, u točki 58. pobijane presude, da je EIB mogao pravilno odbiti liječničke potvrde koje je žaliteljica podnijela kao dokaze o postojanju radnji koje čine uznemiravanje s obzirom na to da osobe koje su ih napisale nisu sudjelovale u navodnim predmetnim radnjama.

67. U tom kontekstu valja istaknuti da se takvim liječničkim potvrdama zasigurno može pojasniti postojanje ili čak priroda štete koju je pretrpjela navodna žrtva uznemiravanja ovisno o njihovu sadržaju i datumu njihova izdavanja. Osim toga, to je Opći sud priznao u točki 58. pobijane presude. Suprotno tomu, liječničkoj potvrdi ne može se pripisati jednaka dokazna snaga kao izravnom iskazu svjedoka koji je sudjelovao u predmetnoj radnji. Budući da je cilj istrage ipak bio utvrditi istinitost konkretnih radnji koje je navela podnositeljica pritužbe te ih ocijeniti s obzirom na definiciju spolnog uznemiravanja, Opći sud stoga je pravilno presudio da se liječničke potvrde koje je podnijela žaliteljica ne mogu upotrijebiti kako bi se utvrdio nastanak tih događaja [40].

iv) Međuzaključak

68. Iz prethodno navedenog proizlazi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je presudio da su prava na koja se žaliteljica mogla pozvati u okviru istrage bila uža od prava koja je imala osoba optužena za uznemiravanje i da, slijedom toga, nije imala pravo na to da joj se proslijedi sadržaj izjava potonje osobe, kao i svjedokâ te da pojasni svoja očitovanja u tom pogledu ili da zahtijeva pozivanje dodatnih svjedoka u mjeri u kojoj je to bilo potrebno za poštovanje njezina prava na saslušanje.

38 Presuda Službeničkog suda od 13. prosinca 2012., Donati/ESB (F-63/09, EU:F:2012:193, t. 187.)

39 Presuda Službeničkog suda od 11. srpnja 2013., Tzirani/Komisija (F-46/11, EU:F:2013:115, t. 125.)

40 Vodeći se istom logikom Sud je potvrdio presudu u kojoj je Opći sud presudio da je bilo opravdano to što istražni odbor nije pozvao svjedoke koji ni u potpunosti, ni djelomično nisu sudjelovali u predmetnom događaju, vidjeti rješenje od 16. listopada 1997., Dimitriadis/Revizorski sud (C-140/96 P, EU:C:1997:493, t. 38.).

2) Drugi dio prvog žalbenog razloga, koji se temelji na nepostojanju posljedica zbog nepoštovanja rokova kojima se uređuje istražni postupak

69. Cilj drugog dijela prvog žalbenog razloga je da Opći sud ocijeni posljedice zbog nepoštovanja određenih rokova koji su predviđeni Politikom dostojanstva na radnom mjestu. Opći sud presudio je, u točkama 47. do 49. pobijane presude, da se, unatoč nepoštovanju navedenih rokova, EIB-u ne može prigovoriti nikakva nezakonitost s obzirom na to da je poziv na saslušanje, kao i odluku žaliteljica primila u razumnom roku i da je EIB postupio s dužnom pažnjom. Suprotno tomu, žaliteljica smatra da je Opći sud trebao zaključiti da su predmetni rokovi strogo pravno obvezujući.

70. Najprije valja utvrditi da je Politika dostojanstva na radnom mjestu, kao unutarnji propis EIB-a, pravno obvezujuća, što je Opći sud također priznao u točki 33. pobijane presude [41]. Prema tome, suprotno onomu što Opći sud čini se ipak tvrdi u točki 47. pobijane presude, rokove koji su predviđeni tim propisom ne treba smatrati jednostavnim okvirnim ciljevima dobre uprave za odvijanje postupka u razumnom roku. [42]

71. Međutim, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da se čak ni samom povredom pravno obvezujućeg roka ne opravdava u svim slučajevima poništenje akta donesenog po završetku predmetnog postupka [43]. U tim je okolnostima Opći sud, u točki 47. pobijane presude, pravilno polazio od pretpostavke da se posljedice zbog nepoštovanja roka mogu ocijeniti samo ovisno o posebnim okolnostima predmeta.

72. U tom pogledu valja istaknuti da se Politikom dostojanstva na radnom mjestu na različite faze istražnog postupka primjenjuju vrlo kratki rokovi, koji ponekad iznose samo pet radnih dana. Uzimajući u obzir potencijalno ozbiljan utjecaj istrage na odnose unutar tima i izloženost podnositelja pritužbe, kao i interes osobe optužene za uznemiravanje da se što brže oslobodi svake optužbe usmjerene protiv nje, tim rokovima nastoji se izbjeći svako produljenje situacije neizvjesnosti. Iz toga slijedi da svrha rokova kojima se uređuje istražni postupak nije samo vremensko ograničavanje tog postupka, nego i zaštita interesa dotičnih osoba.

73. Tom se svrhom međutim ne opravdava poništenje odluke donesene izvan roka. Upravo naprotiv, poništenjem odluke samo zato što je donesena izvan roka upravo bi se produžilo trajanje stanja neizvjesnosti koje se tim rokovima nastoji izbjeći.

74. U svakom slučaju, iz ustaljene sudske prakse proizlazi i da nepoštovanjem roka nastaje pravo na naknadu štete. U tom kontekstu, sud Unije treba provesti ukupnu ocjenu predmetne situacije kako bi utvrdio je li trajanje postupka bilo nerazumno [44]. U ovom slučaju treba utvrditi da je Opći sud, time što se pitao jesu li poziv na saslušanje i odluka predsjednika EIB-a bili poslani u razumnom roku s obzirom na predmetne okolnosti, pravilno primijenio tu sudsku praksu. Osobito je uzeo u obzir, s jedne strane, što se tiče roka za pokretanje istrage, činjenicu da je žaliteljica nekoliko puta bila obaviještena o trenutačnom stanju svoje pritužbe (točka 36. pobijane presude) i, s druge strane, što se tiče roka za prosljeđivanje predsjednikove odluke, da se predmet istrage izmijenio tijekom postupka zbog čega su bile potrebne dodatne informacije (točke 48. i 49. pobijane presude).

41 Vidjeti i presudu Službeničkog suda od 11. studenoga 2014., De Nicola/EIB (F-52/11, EU:F:2014:243, t. 143.).

42 Vidjeti u tom smislu presudu Općeg suda od 10. svibnja 2005., Piro/Komisija (T-193/03, EU:T:2005:164, t. 78.).

43 Presuda od 20. svibnja 2010., Gogos/Komisija (C-583/08 P, EU:C:2010:287, t. 56.)

44 Razumno trajanje mora se ocijeniti u svakom pojedinom slučaju s obzirom na predmetne okolnosti, vidjeti presude 15. listopada 2002., Limburgse Vinyl Maatschappij i dr./Komisija (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P do C-252/99 P i C-254/99 P, EU:C:2002:582, t. 229. do 235.) i od 28. veljače 2013., Preispitivanje Arango Jaramillo i dr./EIB (C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, t. 28. i 29.).

75. Osim tih utvrđenja, zaključak Općeg suda prema kojem vrijeme koje je proteklo između podnošenja pritužbe 20. svibnja 2015. i predsjednikove odluke od 16. listopada 2015. nije bilo nerazumno dugo proizlazi iz njegove samostalne nadležnosti ocjene činjenica. Stoga se taj zaključak više ne može dovesti u pitanje u fazi žalbe.

76. Iz toga slijedi da žaliteljičin argument prema kojem je nepoštovanje rokova predviđenih istražnim postupkom trebalo dovesti do poništenja odluke predsjednika EIB-a i utvrđivanje njegove izvanugovorne odgovornosti EIB-a treba odbiti.

b) Drugi i treći žalbeni razlog, koji se temelje na pogrešnoj ocjeni u pogledu zakonitosti određenih elemenata opravdanja u izvješću istražnog odbora s obzirom na članak 7. Povelje i članak 8. EKLJP-a

77. Svojim drugim i trećim žalbenim razlogom žaliteljica u biti prigovara Općem sudu da nije presudio da je nezakonita činjenica da je predsjednik EIB-a svoju odluku temeljio na iskazima svjedoka koji nisu kvalificirani u tom pogledu i koji opisuju žaliteljicu kao osobu s psihičkim problemima, koja je teško doživjela prekid s bivšim partnerom, nakon čega je puno izgubila na tjelesnoj težini, koja teško prihvaća bilo kakvu kritiku i koja je manipulativna, te koji upućuju na to da je njezina pritužba potaknuta razlozima koji se ne odnose na spolno uznemiravanje koje je navodno pretrpjela.

78. U tom kontekstu, žaliteljica Općem sudu također prigovara da je počinila pogrešku u obrazloženju jer sam sebi proturječi time što je u točki 76. pobijane presude presudio da, unatoč činjenici da je navođenje tih elemenata bilo „suvišno i neprimjereno”, to navođenje ne predstavlja nezakonitost koja se može staviti na teret EIB-u.

79. Kako bi odbio žaliteljičine argumente, Opći sud oslonio se, u točki 71. pobijane presude, na činjenicu da istražni odbor i predsjednik nisu iznijeli izjave o žaliteljičinu privatnom životu ili psihičkom zdravlju, nego su samo ponovili izjave svjedokâ u tom pogledu. Čini se da je Opći sud iz toga zaključio da se te izjave stoga nisu mogle pripisati EIB-u.

80. Međutim, u točki 71., kao i u točki 81. pobijane presude, Opći sud istaknuo je da se odbor itekako oslonio na te iste izjave kako bi opravdao svoju preporuku za odbijanje pritužbe. U tom kontekstu, valja napomenuti da se tom preporukom više dovela u pitanje vjerodostojnost žaliteljice kao osobe, nego vjerodostojnost njezinih tvrdnji. Stoga je istražni odbor proveo ocjenu žaliteljičine osobnosti, koju su navodno utvrdili svjedoci, a koja je sam temelj odbijanja pritužbe. Međutim, ne može se prihvatiti da istražni odbor i, slijedom toga, predsjednik EIB-a temelje svoju odluku koja nepovoljno utječe na žaliteljicu na ocjeni koju nisu podržali. Naime, upravo je zadaća istražnog odbora da utvrdi činjenice kojima se opravdava konačna odluka. Na raspravi je u tom pogledu pojašnjeno da nije na predsjedniku EIB-a da provede dodatne činjenične provjere. U tim uvjetima, Opći sud trebao je zaključiti da su se očitovanja o žaliteljičinoj osobnosti i ponašanju koja su sadržana u izvješću istražnog odbora mogla pripisati EIB-u. *A contrario*, ako je Opći sud došao do zaključka da je odbor samo ponovio ocjene sadržane u iskazima svjedokâ, ali nije proveo vlastite ocjene, trebao je stoga donijeti zaključak o nepostojanju obrazloženja predsjednikove odluke koja se temeljila samo na izvješću odbora i iskazima koje je taj odbor ponovio. Rasuđivanje Općeg suda u pogledu pripisivosti ocjena sadržanih u izjavama svjedokâ EIB-u stoga je zahvaćeno pogreškom koja se tiče prava.

81. K tomu, Opći sud odbio je žaliteljičine argumente čiji je cilj bio dokazati povredu članka 7. Povelje, pri čemu je tvrdio, u točkama 74. i 75. pobijane presude, da izvješće istražnog odbora, kao i odluka predsjednika EIB-a nisu otkriveni i da elementi preuzeti u navedenom izvješću u konačnici nisu doveli ni do kakvih posljedica, osobito ne stegovnih, za žaliteljičinu poslovnu situaciju.

82. Što se tiče posljednjeg od tih dvaju argumenata, činjenica da ocjena žaliteljičina ponašanja i osobnosti nije dovela do stegovne mjere nije relevantna za razmatranje pitanja čine li izjave koje su tako sastavljene povredu članka 7. Povelje ili čak članka 8. EKLJP-a.

83. Prema tome, treba utvrditi je li Opći sud pravilno zaključio da se povreda članka 7. Povelje može isključiti jer je izvješće bilo proslijeđeno samo osobi optuženoj za uznemiravanje i predsjedniku EIB-a.

84. U tom pogledu najprije valja istaknuti da je Službenički sud smatrao, u presudi koja se odnosi na istragu zbog uznemiravanja, da je otkrivanje informacija koje mogu potaknuti negativne glasine o tužiteljici, kao i naštetiti njezinu ugledu i vjerodostojnosti samim osobama optuženima za uznemiravanje dovoljno kako bi se zaključilo da postoji nezakonitost na temelju koje nastaje pravo na naknadu štete [45].

85. Suprotno tomu, u predmetu koji se odnosi na Komisijino odbijanje prijave za unapređenje koja je bila popraćena uvredljivim komentarima, Sud je uzeo u obzir i otegotnu činjenicu da je predmetni dokument proslijeđen svima u odjelu [46].

86. Prema sudskoj praksi Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: ESLJP), pitanje je li komentar koji se smatra uvredljivim ili kojim se može diskreditirati dotičnu osobu otkriven zasigurno se može uzeti u obzir kako bi se utvrdila povreda prava na poštovanje privatnog života na temelju članka 8. EKLJP-a, koji obuhvaća ne samo poštovanje ugleda, nego i poštovanje časti osobe [47]. K tomu, ESLJP je nekoliko puta presudio da je psihički integritet također obuhvaćen pravom na poštovanje privatnog života iz članka 8. EKLJP-a. [48] Međutim, kako bi se utvrdila povreda članka 8. EKLJP-a, treba nadalje uzeti u obzir težinu izjave [49] i njezinu svrhu [50], kao i moguća opravdanja. Iz toga slijedi da se povreda članka 8. EKLJP-a ne može ocijeniti samo razmatranjem pitanja jesu li te izjave otkrivene.

87. Međutim, Opći sud nije ocijenio težinu komentara i njihov učinak na žaliteljičin psihički integritet koji je pokušala utvrditi s pomoću liječničkih potvrda. Nije ispitao ni jesu li izjave mogle učinkovito i objektivno pridonijeti ocjeni eventualne zlonamjernosti pritužbe. Naposljetku, što se tiče mogućeg opravdanja, Opći sud trebao se pitati jesu li istraga o aspektima žaliteljičina privatnog života i njihovo navođenje u izvješću istražnog odbora, kao i odluka predsjednika EIB-a bile relevantne s obzirom na cilj istrage, odnosno utvrđenje postojanja radnji koje je počinila osoba optužena za uznemiravanje.

88. Iz svih tih razmatranja proizlazi da je rasuđivanje Općeg suda prema kojem se povreda članka 7. Povelje i članka 8. EKLJP-a može odbiti samo zbog nepostojanja stegovnih posljedica očitovanja o žaliteljičinoj osobnosti i ponašanju, kao i zbog otkrivanja izvješća unutar njezina odjela zahvaćeno pogreškama koje se tiču prava.

45 Službenički sud nije izričito ispitao tu nezakonitost s aspekta povrede članka 7. Povelje, ali je priznao da je ona žaliteljici uzrokovala neimovinsku štetu, vidjeti presudu od 10. srpnja 2014., CG/EIB (F-103/11, EU:F:2014:185, t. 151.).

46 Vidjeti presudu od 7. veljače 1990., Culin/Komisija (C-343/87, EU:C:1990:49, t. 27. do 29.).

47 ESLJP, 29. lipnja 2004., Chauvy i dr. protiv Francuske (br. 64915/01, CE:ECHR:2004:0629JUD006491501, t. 70.) i od 15. studenoga 2007., Pfeifer protiv Austrije (br. 12556/03, CE:ECHR:2007:1115JUD001255603, t. 35.)

48 ESLJP, 9. travnja 2009., A. protiv Norveške (br. 28070/06, CE:ECHR:2009:0409JUD002807006, t. 64.)

49 Izjava treba biti takva da našteti privatnom životu dotične osobe, vidjeti presude ESLJP-a od 9. travnja 2009., A. protiv Norveške (br. 28070/06, CE:ECHR:2009:0409JUD002807006, t. 64.), od 10. srpnja 2014., Axel Springer AG protiv Njemačke (br. 39954/08, CE:ECHR:2012:0207JUD003995408, t. 83.), kao i od 16. srpnja 2015., Delphi AS protiv Estonije (br. 64569/09, CE:ECHR:2015:0616JUD006456909, t. 137.).

50 U presudi od 4. listopada 2007., Sanchez Cardenas protiv Norveške (br. 12148/03, CE:ECHR:2007:1004JUD001214803, t. 37.), ESLJP je uzeo u obzir da predmetna izjava, koju je u predmetnom slučaju sastavio sud u okviru presude, nije relevantna u svrhu rješavanja spora.

2. Posljedice osnovanosti prvog dijela prvog žalbenog razloga, kao i drugog žalbenog razloga

89. Samom osnovanošću prvog dijela prvog žalbenog razloga koja se odnosi na opseg žaliteljičinih postupovnih prava opravdava se ukidanje pobijane presude. Naime, Opći sud upravo je oslanjajući se na pogrešnu pretpostavku da su postupovna prava koja se trebaju priznati žaliteljici bila načelno uža od prava osobe optužene za uznemiravanje odbio žaliteljičine argumente čiji je cilj bio dokazati nezakonitosti u odvijanju istražnog postupka. Budući da se odbijanje zahtjeva za poništenje, kao i zahtjeva za naknadu štete u potpunosti temeljilo na nepostojanju bilo kakve nezakonitosti u tom postupku, pobijanu presudu stoga treba ukinuti.

90. Prema tome, više nije potrebno ispitati je li osnovanošću drugog žalbenog razloga koji se odnosi na pogreške koje se tiču prava koje je Opći sud počinio u okviru ocjene povrede članka 7. Povelje opravdano i ukidanje pobijane presude. Nakon ukidanja pobijane presude ta su razmatranja ipak i dalje relevantna u svrhu ocjene zahtjeva za naknadu štete istaknutog u prvom stupnju.

3. Tužba pred Općim sudom

91. U skladu člankom 61. prvim stavkom Statuta Suda, u slučaju ukidanja presude Općeg suda Sud može konačno odlučiti o sporu ako stanje postupka to dopušta.

92. To je slučaj u ovom predmetu što se tiče poništenja odluke predsjednika EIB-a koje je žaliteljica tražila u prvom stupnju jer je pravilno tumačenje Općeg suda u pogledu opsega žaliteljičinih postupovnih prava trebalo dovesti do poništenja odluke predsjednika EIB-a.

93. Točno je da se prema ustaljenoj sudskoj praksi povredom postupovnih prava, osobito prava na saslušanje, poništenje odluke donesene nakon postupka opravdava samo ako bi, u nedostatku te nepravilnosti, taj postupak mogao imati drukčiji ishod [51]. To osobito nije slučaj kada uprava ne raspolaže nikakvom diskrecijskom ovlasti u pogledu odluke koju treba donijeti po završetku postupka.

94. Međutim, u ovom se slučaju ne može isključiti da bi odluka predsjednika EIB-a bila drukčija da je žaliteljica imala pravo osporiti izjave osobe optužene za uznemiravanje i svjedokâ ili podnijeti nove elemente u potporu svojoj pritužbi. To vrijedi tim više jer se predmet istrage izmijenio u odnosu na trenutak kada je žaliteljica podnijela pritužbu i stoga se usmjerio na žaliteljičino ponašanje i osobnost, aspekte o kojima žaliteljica još nije imala priliku iznijeti očitovanja.

95. Stoga valja prihvatiti zahtjev za poništenje iznesen u prvom stupnju i poništiti odluku predsjednika EIB-a kojom se odbija žaliteljičina pritužba. Nadalje, ako Sud prihvati taj prijedlog i poništi odluku, na EIB-u je da donese prikladne mjere koje su potrebne za izvršenje tog poništenja.

96. Međutim, stanje postupka ne dopušta donošenje konačne odluke u pogledu zahtjeva za naknadu štete [52].

51 Vidjeti u tom smislu presude od 14. veljače 1990., Francuska/Komisija (C-301/87, EU:C:1990:67, t. 31.), od 1. listopada 2009., Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware/Vijeće (C-141/08 P, EU:C:2009:598, t. 94.), od 6. rujna 2012., Storck/OHIM (C-96/11 P, neobjavljenu, EU:C:2012:537, t. 80.), od 10. rujna 2013., G. i R. (C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, t. 38.), kao i od 3. srpnja 2014., Kamino International Logistics i Datema Hellmann Worldwide Logistics (C-129/13 i C-130/13, EU:C:2014:2041, t. 79.).

52 Za mogućnost Suda da donese konačnu odluku o određenim dijelovima spora i u preostalom dijelu vrati predmet Općem sudu na ponovno suđenje, vidjeti presudu od 14. svibnja 1998., Vijeće/de Nil i Impens (C-259/96 P, EU:C:1998:224).

97. Naime, iz razmatranja navedenih u okviru drugog žalbenog razloga [53] proizlazi da Opći sud treba ponovno ocijeniti argument koji se temelji na povredi članka 7. Povelje uzimajući u obzir osobito težinu i svrhu komentara sadržanih u izvješću odbora, kao i njihovo moguće opravdanje. Usto, Opći sud još nije razmotrio pitanje može li se utvrđivanje izvanugovorne odgovornosti EIB-a opravdati s obzirom na štetu za koju žaliteljica tvrdi da ju je pretrpjela i njezinu povezanost s navedenim nezakonitostima.

98. Iz toga slijedi da predmet valja vratiti Općem sudu na ponovno suđenje kako bi on odlučio o zahtjevu za naknadu štete.

C. Troškovi

99. Budući da se predmet vraća Općem sudu na ponovno suđenje, o troškovima valja odlučiti naknadno.

VI. Zaključak

100. S obzirom na prethodna razmatranja, predlažem Sudu da odluči na sljedeći način:

1. Ukida se presuda Općeg suda Europske unije (šesto vijeće) od 13. srpnja 2017., OZ/EIB (T-607/16).

2. Poništava se odluka predsjednika Europske investicijske banke (EIB) od 16. listopada 2015. kojom se odbija žaliteljičina pritužba zbog spolnog uznemiravanja na temelju EIB-ove „Politike u pogledu poštovanja osobnog dostojanstva na radnom mjestu”.

3. Predmet se vraća Općem sudu na ponovno suđenje kako bi on odlučio o zahtjevu za naknadu štete.

4. O troškovima će se odlučiti naknadno.

53 Vidjeti točku 83. i sljedeće točke ovog mišljenja.